

Сарајево, 07.10.2019. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 30.09.2019.- 04.10.2019.**

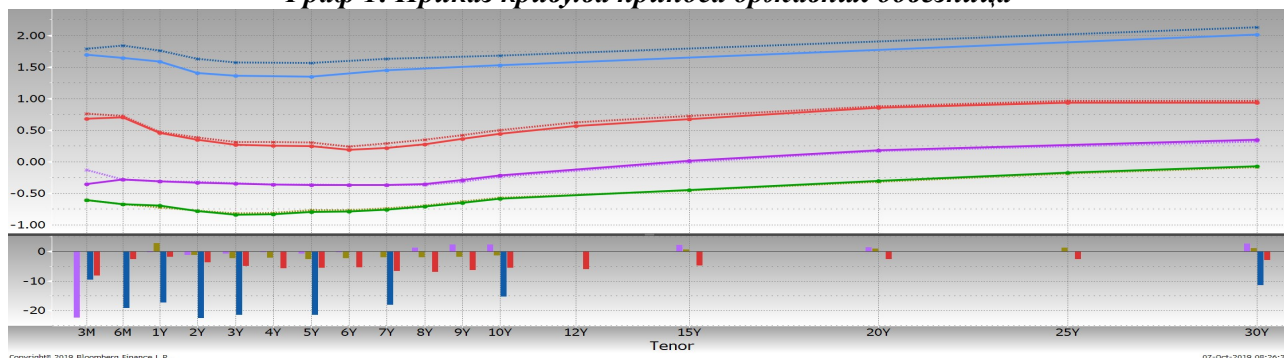
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	27.9.19	-	4.10.19	27.9.19	-	4.10.19	27.9.19	-	4.10.19	27.9.19	-	4.10.19
2 године	-0,77	-	-0,78	1,63	-	1,40	0,40	-	0,35	-0,32	-	-0,33
5 година	-0,77	-	-0,79	1,56	-	1,35	0,31	-	0,25	-0,36	-	-0,36
10 година	-0,57	-	-0,59	1,68	-	1,53	0,50	-	0,44	-0,24	-	-0,21

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси		
	27.9.19	-	4.10.19
3 мјесеца	-0,581	-	-0,577
6 мјесеци	-0,675	-	-0,674
1 година	-0,712	-	-0,683

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 04.10.2019. године (пуне линије) и 27.09.2019. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Изјаве званичника ЕЦБ, укључујући и предсједника Draghiја током прошле седмице су углавном биле усмјерене на позиве владама о потреби активације фискалних мјера, с циљем утицаја на раст инфлације и привредног раста. Истовремено, према наводима вишег званичника странке канцеларке Меркел CDU, ова странка се обавезала на задржавање буџетске политике која не подразумијева додатна задуживања, упркос растућим притисцима у земљи и шире, да се одустане од овог правила. Поред тога, чланови УВ ЕЦБ су указали на ризик да би економска ситуација могла бити и гора него што се до сада очекивало, што повећава ризик од дефлације. У посматраном периоду је објављен прелиминарни податак о паду стопе инфлације у еврозони у септембру на ниво од 0,9%, што је далеко испод циљаних око 2%. Ипак, неки чланови УВ, што је било видљиво и уочи сједнице одржане у септембру, нису задовољни с ефектима нулте каматне стопе ЕЦБ, односно с поновним увођењем програма куповина обвезница од стране ЕЦБ. Пет водећих економских института у Њемачкој је смањило прогнозе раста земље за 2020. годину на 1,1%, док је у априлу очекиван раст од 1,8%. Упркос смањеним прогнозама, ове прогнозе су и даље знатно веће у односу на очекивања тржишта, гдје се према анкети Bloomberga очекује привредни раст од 0,9%, док су прогнозе раста ове привреде према OECD чак и ниже (0,6%). Прогнозе раста БДП-а Њемачке за ову годину су, такође, смањене на 0,5% са 0,8%, колико је

очекивано у априлу, а што би, уколико се остваре, представљало најлошије перформансе од 2013. године. Наведени институти наводе и то да је њемачка привреда вјероватно наставила да биљежи контракцију у трећем кварталу, што значи да је запала у техничку рецесију, након пада од 0,1% у другом кварталу. Такође, позвали су Владу канцеларке Меркел да одустане од политике буџета који не подразумева додатно задуживање, уколико се изгледу привредног раста погоршају. Приноси обвезница еврозоне нису биљежили битније промјене, упркос објављеном податаку о наставку пада стопе инфлације у еврозони на најнижи ниво у последње скоро три године, као и податак о паду РМІ индекса прерађивачког сектора. Пад приноса обвезница еврозоне је услиједио тек средином седмице када су објављени подаци и о паду РМІ индекса услужног сектора еврозоне, као и сличног индекса који је објављен за САД, што је појачало забринутост инвеститора око слабљења привредног раста. Поред тога, САД су најавиле и увођење додатних царина на увозну робу из ЕУ. Приноси њемачких обвезница су у односу на претходну седмицу смањени за 1-2 базна поена. Приноси италијанских обвезница средњег и дужег рока доспијећа су забиљежили благи раст од око 1 базног поена. Агенција за додјелу кредитног рејтинга Fitch потврдила је AA- рејтинг Белгије са стабилним изгледима.

ЕЦБ је започела процес званичног преласка на нови бенчмарк за краткорочне каматне стопе, те је прва званична објављена каматна стопа ESTR 1. октобра износила -0,549%, а што је за скоро 5 базних поена ниже у поређењу с актуелном каматном стопом коју ЕЦБ обрачунава на депозите банака (-0,50%). Разлика између ESTR и EONIA (просјечна каматна стопа на преконоћне депозите на тржишту новца) је фиксирана на 8,5 базних поена, гдје је EONIA виша за овај износ од ESTR, до коначног повлачења EONIA-е почетком 2022. године.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) СЕП	1,0%	0,9%	1,0%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.) СЕП	1,0%	1,0%	0,9%
3.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.) СЕП	1,0%	0,9%	1,0%
4.	Стопа инфлације – Италија (прелим.) СЕП	0,5%	0,3%	0,5%
5.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.) СЕП	0,3%	0,2%	0,4%
6.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г) АВГ	-0,4%	-0,8%	0,1%
7.	РМІ индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.) СЕП	45,6	45,7	45,6
8.	РМІ индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.) СЕП	52,0	51,6	53,5
9.	Композитни РМІ индекс – ЕЗ (финал.) СЕП	50,4	50,1	51,9
10.	БДП – Шпанија (квартално) финал. II квартал	0,5%	0,4%	0,5%
11.	Однос дефицита и БДП-а – Италија (квартално) II квартал	-	4,0%	7,1%
12.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г) АВГ	2,0%	2,1%	2,2%
13.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г) АВГ	2,9%	3,2%	5,2%
14.	Стопа незапослености – ЕЗ АВГ	7,5%	7,4%	7,5%
15.	Стопа незапослености – Њемачка СЕП	5,0%	5,0%	5,0%
16.	Стопа незапослености – Италија (прелим.) АВГ	9,9%	9,5%	9,8%
17.	Стопа незапослености – Белгија АВГ	-	5,5%	5,5%
18.	Промјена броја незапослених (у '000) – Шпанија СЕП	-	13,9	54,4

САД

Приноси на америчке обвезнице су током прошле седмице забиљежили смањење за 15 до 23 базна поена у односу на претходну, под утицајем објављивања лошијих од очекиваних ISM показатеља прерађивачког и услужног сектора те јачања трговинских тензија. Наиме, Свјетска трговинска организација је саопштила да подржава захтјев САД за увођење тарифа на 7,5 милијарди USD вриједну европску робу због илегалних субвенција које су европске владе додијелиле произвођачу авиона Airbus. Званичници САД су истакли да та земља планира увести нове тарифе од 10% на авионе који се увозе из Европе те 25% на пољопривредне, индустријске и друге производе, а које би требале ступити на снагу 18. октобра. Истовремено, Брисел тражи увођење тарифа на америчку

робу у вриједности од око 10 милијарди USD, о чему WTO треба донијети одлуку почетком наредне године.

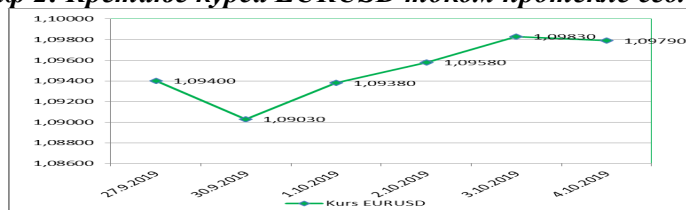
Предсједник Феда Powell је изјавио да је америчка економија стабилна, али да је суочена с ризицима, не сигнализирајући даља смањења референтне каматне стопе у овој години. Предсједник Феда из Чикага Еванс је изјавио да је Фед, након што је ове године два пута смањио референтну каматну стопу, вратио монетарну политику на мјесто с ког се може достићи циљани ниво инфлације од 2%, упркос повећаним ризицима око економских изгледа. Тржишни учесници су фокусирани на поновне трговинске преговоре између САД и Кине, који почињу овог четвртка.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	СЕП	3,7%	3,7%
2.	Нефармерски сектор	СЕП	145.000	136.000
3.	Приватни сектор	СЕП	130.000	114.000
4.	Прерађивачки сектор	СЕП	3.000	-2.000
5.	Трговински биланс (у млрд USD)	АВГ	-54,5	-54,9
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	28. СЕП	215.000	219.000
7.	Бloomberg индекс потрошачког повјерења	29. СЕП	-	62,0
8.	Зараде запослених (Г/Г)	СЕП	3,2%	2,9%
9.	Обим поруџбина трајних добара F	АВГ	-	0,2%
10.	Фабричке поруџбине	АВГ	-0,2%	-0,1%
11.	ISM индекс прерађивачког сектора	СЕП	50,0	47,8
12.	Потрошња грађевинског сектора (М/М)	АВГ	0,5%	0,1%
13.	PMI индекс прерађивачког сектора F	СЕП	51,0	51,1
14.	PMI индекс услужног сектора F	СЕП	50,9	50,9
15.	Захтјеви за хипотекарне кредите	27. СЕП	-	8,1%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст с нивоа од 1,0940 на ниво од 1,0979.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Министар финансија Javid се обавезао на припремање Велике Британије за ситуацију Брежита без споразума те је истакао да ће сви алати економске политике бити примијењени уколико буде потребно. Приликом обраћања на годишњој конференцији његове партије у Манчестеру, мјесец дана прије планираног Брежита, Javid је истакао да је од њега и његовог одјелења затражено да припреме свеобухватан економски одговор заједно с ВоЕ. Премијер Johnson је током седмице изнио неке нове приједлоге којима би се превазишли проблеми око границе с Ирском, али су ЕУ званичници звучали скептично везано за нова рјешења. Johnson је прошле седмице представио радикалан план под називом „двје границе за четири године“, што представља Брежит план који ће значити специјалне везе Сјеверне Ирске с Европом до 2025. године. Иницијално је план представљен главним градовима у ЕУ, а њиме се прихвата потреба за регулаторном границом између Велике Британије и Сјеверне Ирске кроз Ирско море у наредне четири године, као и царинске провјере између Улстера и Републике Ирске. Министар спољних послова Ирске Coveney је изразио забринутост везано за овај план те је истакао да приједлог не обезбјеђује основу за договор с ЕУ. Према документима која је Влада доставила суду у Шкотској, премијер Johnson ће

послати писмо ЕУ којим ће затражити одлагање Брегзита уколико се не постигне споразум до 19. октобра. Johnson је у сриједу прошле седмице доставио ЕУ нови приједлог за који очекује да ће водити споразуму о Брегзиту 31. октобра, што је и крајњи рок одређен од стране Брисела. Током викенда из канцеларије премијера Johnsona је саопштено да је Johnson позвао предсједника Француске Macrona да појача напоре у правцу постизања споразума о Брегзиту те је, такође, указао Macronu да ЕУ не треба бити увучена у погрешна увјерења да ће Велика Британија остати у ЕУ након 31. октобра. Саопштено је и то да је велики и важан корак начињен те да је вријеме да и Комисија покаже вољу у постизању компромиса. Уколико то не буде случај, Велика Британија ће напустити ЕУ без споразума.

Што се тиче економских показатеља, финални подаци су указали да су домаћинства у Великој Британији помогла да се лимитира успорење економије Велике Британије током другог квартала. Агенција за статистику је потврдила да је економија у другом кварталу забиљежила контракцију од 0,2% у односу на квартал раније. Подаци су потврдили да су домаћинства била нето кредитори економије први пут од другог квартала 2017. године.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) F	II квартал	-0,2%	-0,2%	0,6%
2.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) F	II квартал	-0,5%	-0,4%	0,8%
3.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	АВГ	0,9	0,9	1,0
4.	Број одобренх хипотекарних кредита	АВГ	66.500	65.500	67.000
5.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	АВГ	-	3,2%	2,7%
6.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	СЕП	0,5%	0,2%	0,6%
7.	PMI прерађивачки сектор	СЕП	47,0	48,3	47,4
8.	PMI грађевински сектор	СЕП	45,0	43,3	45,0
9.	PMI услужни сектор	СЕП	50,3	49,5	50,6

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, док је апрецирала у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст с нивоа од 0,88976 на ниво од 0,89083, док је курс GBPUSD повећан с нивоа од 1,2292 на ниво од 1,2331.

ЈАПАН

Почетком прошле седмице је одржана аукција десетогодишњих јапанских државних обвезница на којој је забиљежена најнижа потражња у последње три године, иако су исте емитоване по већем приносу (-0,158%) у односу на претходну аукцију (-0,265%). Истовремено, ВоЈ је наговијестила да би у октобру могла смањити износе за куповину обвезница по свим рачностима. Наведено се одразило на оштар раст приноса јапанских обвезница те је принос на десетогодишње обвезнице на затварању тржишта у уторак забиљежио највећи ниво у последња два мјесеца. Међутим, у четвртак су објављени лошији од очекиваних PMI подаци, што је утицало на смањење приноса на обвезнице, као и на оштар пад индекса акција. Премијер Јапана Абе је изјавио да ће предузети све потребне мјере, уколико повећање пореза на промет буде утицало на наглу контракцију јапанске привреде. Влада Јапана је 1. октобра повећала порез на промет на 10% с досадашњих 8%, што је корак који се сматра кључним за утврђивање и регулацију финансијске потрошње у земљи.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	АВГ	2,3%	2,2%	2,2%
2.	Монетарна база (Г/Г)	СЕП	-	3,0%	2,8%
3.	PMI индекс прерађивачког сектора F	СЕП	-	48,9	49,3
4.	PMI индекс услужног сектора F	СЕП	-	52,8	53,3

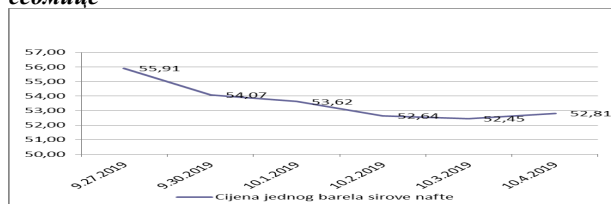
5.	Малопродаја (Г/Г)	АВГ	0,7%	2,0%	-2,0%
6.	Индустријска производња (Г/Г) Р	АВГ	-3,9%	-4,7%	0,7%
7.	Поруџбине грађевинског сектора (Г/Г)	АВГ	-	-25,9%	26,9%
8.	Индекс потрошачког повјерења	СЕП	36,5	35,6	37,1

ЈПУ је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад с нивоа од 118,11 на ниво од 117,39. ЈПУ је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад с нивоа од 107,92 на ниво од 106,94.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 55,91 USD (51,11 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је биљежила смањење, углавном под утицајем лошијих економских показатеља који су обављени за САД. Почетком седмице објављен је податак да је у трећем кварталу цијена нафте забиљежила најлошије кварталне перформансе од прошле године, под утицајем неизвјесности око глобалне економије, које су имале већи утицај на цијену нафте него изненадни напад на производне погоне Саудијске Арабије. Цијена нафте је у трећем кварталу смањена за 7,53% у односу на квартал раније. У наредним данима цијена нафте је наставила да биљежи смањење, након што су објављени подаци који су указали да је дошло до успорења у прерађивачком сектору САД, што је појачало шпекулације око успорења тражње за нафтом. Еквадор је током седмице објавио да напушта ОПЕС од 1. јануара 2020. године, с обзиром на то да Влада ове земље трага за начинима повећања прихода. Средином седмице ЕИА је објавила вијест да су залихе нафте у САД током прошле седмице повећане више него што се очекивало, што је даље појачало притиске на снижење цијене нафте. Залихе нафте су повећане за 3,1 милион барела на 422,6 милиона барела. Током протекле седмице цијена нафте је забиљежила највећи седмични пад од средине јула, управо под утицајем лошијих економских показатеља. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 52,81 USD (48,10 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одрцање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.497,01 USD (1.368,38 EUR). Током протекле седмице цијена злата је биљежила раст. Почетком седмице цијена злата је смањена под утицајем апрецијације USD, као и шпекулација да је дошло до предаху у трговинским тензијама на релацији Кина-САД. Ипак, већ наредног дана су објављени разочаравајући подаци за стање у прерађивачком сектору САД те је цијена злата забиљежила раст. Овакви подаци су појачали глобалну забринутост, као и очекивања око даљег смањења каматних стопа, што је водило јачању тражње за сигурним инвестицијама, попут злата. Цијена злата је средином седмице премашила ниво од 1.500 USD по унци, након што су САД објавиле увођење царина на увоз европских добара, подстичући додатне неизвјесности око глобалних економских изгледа. Током трговања у петак цијена злата се одржавала на нивоу преко 1.500 USD по унци. Увоз злата у Индију је током септембра смањен за 68% у односу на исти период претходне године, те се нашао на најнижем нивоу у посљедње нешто више од три године, под утицајем раста цијене злата у земљи, што је умањило тражњу за овим племенитим металом. Слабији увоз злата од стране другог највећег потрошача би могао значити и лимит у тренутно достигнутој цијени злата, с обзиром на то да се цијена једне унце злата тренутно налази близу највећег нивоа у посљедњих шест година. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.504,66 USD (1.370,49 EUR).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

